

GEZELLIGHEID EN GERITSEL IN HET VLAKKE LAND

EEN NEDERLANDSE KIJK OP CULTUURVERSCHILLEN, HET VLAAMSE WATERBELEID EN DE SAMENWERKING MET VLAANDEREN

L. L.P.A. SANTBERGEN,
H. PRINS,
H. NIESING

Het Vlaamse waterbeleid krijgt in toeneemende mate een eigen gezicht in de vorm van 'voortrollende' investeringsprogramma's. Noodzakelijke werken voor de zuivering van afvalwater worden in een gestaag tempo gerealiseerd. De Nederlanders staan echter sceptisch tegenover de aanpak van hun zuiderburen. *Eerst zien, dan geloven* is het credo. Zo wordt het afvalwater van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de zetel van de Europese Commissie, nog steeds volledig ongezuiverd in de Zenne geloosd. De calvinisten van de lage landen zien een schrikbeeld van in een laag tempo voort- en over elkaar heen rollende actieprogramma's opdoemen. In dit artikel geven drie medewerkers van Rijkswaterstaat directie Zeeland hun persoonlijke visie op de betekenis van cultuurverschillen, het Vlaamse waterbeleid en de samenwerking met Vlaanderen. Onderwerpen als de stroomgebiedbenadering, de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS), waterkwaliteitsmonitoring, scheepvaart op de Schelde en de informatie huishouding (het project REMSSBOT) verdienen hierbij speciale aandacht.

DE VLAAMSE CULTUUR: GEZELLIGHEID EN GERITSEL

Het is verbazingwekkend dat twee volken die eenzelfde taal met elkaar delen, zoveel verschillen vertonen in politiek-bestuurlijke organisatie en cultuur. De gemiddelde Nederlander is verzot op Vlaamse frieten met mayonaise, pralines en kloosterbieren. Maar hij gruwelt van de ondoorgroondelijke politiek-bestuurlijke organisatie waarbij belangrijke beslissingen worden genomen in besloten achterafkamertjes en het café. Een Nederlander is niet eigen met de Vlaamse gastvrijheid en warmte en reageert vaak onbeholpen en onbeleefd op de indirecte manier van communiceren van zijn zuiderbuur. In zijn dissertatie heeft Sander

Meijerink een treffende stelling opgenomen (naar een uitspraak in een VRT uitzending): *Nederlanders zeggen wat ze denken. Vlamingen denken eerst voordat ze wat zeggen, maar wat ze dan zeggen is vaak niet hetzelfde als wat ze denken.* Voor een Nederlander, die meestal overtuigd is van zijn eigen gelijk en snel zaken wil doen, leidt deze karaktereigenschap van de Vlaming veelal tot onbegrip en een handelwijze die weinig rendement oplevert.

Het geritsel in het vlakke land doet de Nederlander huiveren en drijft hem regelmatig tot wanhoop. Een Vlaming is pragmatisch ingesteld, kijkt wellicht verlekkend naar de Nederlandse orde en regelmaat, maar plooit zich in de spelonken van het eigen systeem. Het Vlaamse pragmatisme leidt tot snelle, korte termijn resultaten. De vraag is echter of op deze manier een duurzame ontwikkeling en een verantwoord stroomgebiedbeheer kan worden verwezenlijkt.

De Nederlandse orde, zakelijkheid en regelmaat leiden eveneens tot korte termijn successen. Op de lange termijn dreigen echter overvolle ambtenarenapparaten, die met sectorale en te dikke over elkaar heen buitende beleidsdocumenten verstrikt raken in lange discussies en deels inefficiënte investeringsprogramma's. Waar Nederlanders teveel van hebben, hebben Vlamingen te weinig van. Waar Vlamingen sterk in zijn, schieten Nederlanders weer tekort. De sleutel tot een succesvolle samenwerking ligt daarmee in het leren kennen en erkennen van elkaars cultuur en het leren omgaan met elkaar. Een sleutel die vele deuren kan openen, maar waarvan tot op de dag van vandaag de structuur niet precies is gekend.

OH, WAS BELGIË MAAR NOOIT GESCHIEDEN VAN NEDERLAND

Hoezo? zal men zich afvragen. De (cultuur-) verschillen zijn toch overduidelijk? Nederland is vanouds een transport- en handels-

land, België is vanouds een industrieel land (mijnbouw, staal- en textielindustrie). Nederland staat te boek als een waterland, België is een land van spoorwegen. Maar er is meer.

Niet algemeen bekend en dieper onder de oppervlakte liggend is het verschil in zogeheten 'maritimiteit' (vrij te vertalen als de mate waarin het land contact heeft met de zee) van de beide landen. Als definitie geldt: 'maritimiteit' is het quotiënt van de lengte van de grens van een land met de zee en de totale lengte van de landsgrenzen⁴. Welnu, de lengte van de totale Belgische landsgrenzen (rondom) bedraagt 1445 km, waarvan de grenslengte tussen land en zee 65 km bedraagt. Dit leidt na een eenvoudige berekening (65 gedeeld door 1445) tot een 'maritimiteit' van 0,045.

Voor Nederland is de situatie als volgt: de totale lengte van de landsgrenzen is 2494 km, waarvan de grens tussen land en zee voor de voltooiing van de Deltawerken niet minder dan 1500 km bedroeg, hetgeen leidde tot een 'maritimiteit' van niet minder dan 0,60. Na de voltooiing van de Deltawerken is de lengte van de grens tussen zee

¹ Beleidsmedewerker waterkwaliteit en ecologie voor de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) bij Rijkswaterstaat, directie Zeeland, afdeling Integraal Waterbeheer.

² Beleidsmedewerker bij Rijkswaterstaat directie Zeeland, afdeling Scheepvaart en Infrastructuur.

³ Coördinator van het project REMSSBOT (Regional Environmental Management Support System Based on Telematics) bij Rijkswaterstaat directie Zeeland, afdeling Informatievoorziening en Automatisering.

⁴ De term 'maritimiteitsquotiënt' is vernomen uit de mond van een Vlaamse hoogleraar aan de Universiteit van Gent, tijdens een van zijn licentiaatscolleges.

en land gereduceerd tot 'slechts' 800 km waardoor het quotiënt nu nog maar op 0,32 ligt (nagenoeg een halvering in enige decennia). Zonder verdere bewijsvoering, eenieder kan dit aanvoelen, gaan wij ervan uit dat als de grens met de zee gering is, de maatschappelijke en culturele gerichtheid op de zee eveneens gering is. Zijn er bovendien voor grote binnenschepen relatief weinig bevaarbare (binnen-)wateren voorhanden, dan is de omvang van die vloot en het aantal in die sector werkbare bedrijven en personen verhoudingsgewijs eveneens gering. Deze factoren tezamen verklaren ons inziens in niet geringe mate belangrijke verschillen in de omgang met water tussen Vlaanderen en Nederland.

We komen nu tot de beantwoording van de vraag waarom België en Nederland ruim anderhalve eeuw geleden beter niet 'uit elkaar' hadden kunnen gaan. Ware beide landen samen gebleven, dan was de 'maritimiteit' uitgekomen op 0,25⁵. Met andere woorden, als Nederland en België waren blijven 'samenwonen', dan zou België vandaag vijf en een halve keer zo maritiem georiënteerd zijn geweest! Oftewel: de cultuurverschillen zouden aanmerkelijk kleiner zijn geweest.

HET VLAAMSE WATERBELEID: VEEL PROBLEMEN, WEINIG AMBTENAREN

Vlaamse beleidsmakers en waterbeheerders maken graag schertsende opmerkingen over het omvangrijke Nederlandse ambtenarenapparaat dat aan de lopende band beleidsnota's, toekomstvisies en streefbeelden voortbrengt. Het tegenovergestelde doet zich voor in Vlaanderen. Het aantal onderwerpen waarin men zich in het Vlaamse waterbeleid op richt, is exponentieel toegenomen. Het aantal Vlamingen dat echter wordt ingezet op de aanpak van waterbeheersproblemen, is niet in een redelijke verhouding toegenomen. Vlaamse collega's waarmee wij al jarenlang intensief samenwerken en die iets meer het achterste van hun tong tonen, laten steeds vaker doorschermen deze situatie onplezierig te vinden. In verschillende overlegcircuits waar Nederland verschillende medewerkers kan inzetten, worden dezelfde Vlaamse collega's overladen met acties die ze niet altijd volledig kunnen realiseren.

Het gevolg is dat Vlamingen sterk intern gericht werken. Men heeft, begrijpelijkerwijs, de handen vol aan het oplossen van de eigen problemen. Dat wil niet zeggen dat men geen oog heeft voor internationale acties op het niveau van het Schelde-stroomgebied. Integendeel, men komt vaak met baanbrekende ideeën en pragmatische oplossingen. Van tijd tot tijd hapert echter de uitvoering.

WATERKWALITEITSMONITORING: METEN IS WETEN?

Met de rollende investeringsprogramma's voor waterzuivering zet Vlaanderen in op het

bereiken van de basiskwaliteit in de Zeeschelde rond de eeuwwisseling. Nederlanders staan over het algemeen sceptisch tegenover de haalbaarheid van deze inzet. De kwaliteit van de Zeeschelde verbetert geleidelijk aan de laatste jaren, maar de voortgang verloopt erg traag.

Bovendien maakt de lintbebouwing in Vlaanderen de praktische uitvoering erg moeilijk en kostbaar. De Vlaamse Milieu-maatschappij is er in een aantal jaren tijd in geslaagd een omvangrijk basismetnet uit te bouwen voor de fysico-chemische en biologische waterkwaliteit. Op meer dan 1000 monsternamelocaties wordt een beperkt aantal metingen uitgevoerd. Aandacht voor de waterbodempkwaliteit is groeiende. Meten is weten, maar is de gekozen strategie de meest effectieve? Naar Nederlandse maatstaven zou wellicht geopteerd worden voor een lager aantal monsternamelocaties met voor elke locatie een uitgebreider parameterpakket, waarbij ook de waterbodem standaard meer aandacht zou krijgen. De Vlaamse Milieu-maatschappij heeft inmiddels het aantal meetlokaties al teruggebracht en besteedt meer aandacht aan waterbodems. Men zoekt naar een soort evenwicht tussen de Vlaamse en Nederlandse aanpak.

De opzet van het proces rondom het Milieu- en Natuurplan (MINA-Plan) in Vlaanderen wordt als zeer veelbelovend ervaren. Op de weg naar een integrale milieuvergunning heeft Vlaanderen een grotere stap gezet dan Nederland dat een beetje blijft steken in historisch gegroeide verdelingen tussen departementen. Zo behoort het milieubeheer tot het takenpakket van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), terwijl het waterkwaliteitsbeheer thuishoort bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het natuurbeleid valt onder het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV). De jaarlijkse publicatie van top-10 lijsten van meest vervuilende bedrijven, waarmee men in Vlaanderen inmiddels weer is gestopt, heeft in onze ogen bijgedragen tot meer gerichte druk op het bedrijfsleven. In Nederland is informatie over de lozingen van specifieke bedrijven niet zomaar via internet te achterhalen. De Vlaamse Milieu-maatschappij voert een meer open beleid op dit terrein.

DE STROOMGEBIEDBENADERING

De organisatie van het Vlaamse waterbeheer concentreert zich in toenemende mate rondom een stroomgebiedbrede aanpak van problemen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Europese kaderrichtlijn water, heeft Vlaanderen het Vlaams Integraal Wateroverleg Comité (VIWC) opgericht. Hierin zijn alle overheidsinstanties vertegenwoordigd die betrokken zijn bij het waterbeheer in het Vlaams Gewest. Een eerste doelstelling van het comité is om alle bestuurlijke actoren die een rol spelen bij het waterbeheer -zowel kwaliteits- als kwantiteitsbeheer-, samen te brengen en over-

leg te plegen over de realisatie van een integraal waterbeheer. Dit beginsel begint daarmee ook in het gezellige Vlaamse land wortel te schieten. Zo zijn er inmiddels 6 stroombekkencomités opgericht waarin overheden en maatschappelijke groeperingen met elkaar debatteren over waterbeheersproblemen. De bekkencomités zijn nog niet slagkrachtig genoeg. Door de grote verscheidenheid aan deelnemende organisaties lijkt de Poolse Landdag een typisch Vlaams begrip te worden.

Overigens is deze gebiedsgerichte aanpak in beginsel vooruitstrevender dan de bestuurlijke organisatie rondom de Westerschelde. In het Bestuurlijk Overleg Westerschelde zijn louter de overheden verenigd. Belangenorganisaties zijn geen direct onderdeel van het proces. Een open communicatie en planvorming met de omgeving, een belangrijk thema in de vierde Nota waterhuishouding, staat in het Zeeuwse nog ver van de dagelijkse realiteit. Bovendien heeft een aantal deelnemers geen directe belangen bij het beheer van de Westerschelde. De slagvaardigheid van het bestuurlijk overleg is daarmee niet groot en het Beleidsplan Westerschelde wordt minder krachtig onderschreven dan de intentieverklaring uit 1991 doet vermoeden.

Vlaanderen gaat op een aantal gebieden voortvarender te werk. Zo is in het kader van de Europese habitatrichtlijn de Zeeschelde (met uitzondering van de vaargeul) aangeduid als onderdeel van een Europees netwerk van ecologisch waardevolle en te beschermen gebieden. In Nederland verloopt de discussie over de Westerschelde veel moeizamer, al zijn delen van de Westerschelde (exclusief de vaargeulen) nu ook aangemeld. Ook op het gebied van recreatie wordt in Vlaanderen winst geboekt. Zo zijn langs de Vlaamse Schelde vele voorzieningen geschapen voor wandelaars en fietsers. Er is zelfs een fietsroute voor de Schelde (van bron tot monding) in drukvorm verschenen. Langs de Westerschelde zouden potenties voor interessante fiets- en wandelroutes beter kunnen worden benut. Een voorzichtig begin is hiermee wel gemaakt.

De gezamenlijke uitdaging van Vlaanderen en Nederland is om de historisch gegroeide wederzijdse argwaan en vermoedens van verborgen agenda's definitief over boord te gooien. Een echte stroomgebiedbenadering vertaalt zich in een gezamenlijk beleidsplan voor Zeeschelde en Westerschelde en een grensoverschrijdend stroombekkencomité voor het Schelde-estuarium. Volken die een gezamenlijke taal delen, moeten minstens in staat worden geacht om over bestuurlijke grenzen heen te stappen en een watersysteem te beheren in navolging van zijn natuurlijke begrenzing.

⁵ Voor de grens met de zee: $65 + 800 = 865$ km. Landsgrens: $1445 + 2494$ - de gemeenschappelijke Nederlands-Belgische grens ter lengte van 450 km = 3489 km. 865 gedeeld door 3489 geeft een quotum van 0,25.

Vlaanderen heeft een eerste aanzet geleverd in de vorm van een concept-beleidsplan voor de Zeeschelde. Jammer is dat dit beleidsplan alleen is opgesteld door de Administratie Waterwegen en Zeewezen. Voor een meer integrale aanpak zouden meer administraties gezamenlijk een beleidsplan kunnen opstellen.

Wellicht dat het proces om te komen tot een langetermijnvisie voor Zeeschelde en Westerschelde, een proces dat Vlaanderen en Nederland onder de vleugels van de Technische Schelde Commissie hebben ingezet, een katalysator zal zijn voor een toekomstig integraal beleidsplan voor Zeeschelde en Westerschelde.

DE INTERNATIONALE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE SCHELDE

Sinds mei 1995 werken Vlaanderen en Nederland samen in de werkgroepen van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde. Het federalisatieproces in België wordt in Nederland over het algemeen gezien als een zeer positieve ontwikkeling. Nederland kan met Vlaanderen rechtstreeks onderhandelen over belangrijke wateronderwerpen die alleen tussen beide partijen spelen. Interne Belgische kwesties kunnen daardoor buiten beschouwing blijven, waardoor de onderlinge verhoudingen tussen Wallonië en Vlaanderen meer op de achtergrond blijven. Jammer is wel dat bepaalde onderwerpen nog wel bij de federale overheid thuishoren zoals radioactieve stoffen en het beheer van de kustwateren. De federale overheid is juist geen partij in de Commissie, maar waarnemer. Dit bemoeilijkt de discussies van tijd tot tijd.

De Nederlandse delegaties in de werkgroepen hechten grote waarde aan een goede verstandhouding en samenwerking met de Vlaamse delegaties. Vlaanderen wordt gezien als een natuurlijke bondgenoot waarmee veel zaken worden gedeeld, waaronder het Schelde-estuarium. De Nederlandse delegaties voelen zich af en toe echter 'in de steek gelaten' als zij onder vuur komen te liggen van andere delegaties omtrent onderwerpen waarbij Vlaanderen een breekijzer zou kunnen vormen. Het grootste deel van het stroomgebied ligt in Vlaanderen en Vlaanderen kan vaak een betere inschatting maken van de beweegredenen van bijvoorbeeld de Waalse en Brusselse delegaties. Naar de buitenwereld toe geeft Vlaanderen altijd aan de internationale aanpak zeer belangrijk te vinden. In de praktijk blijkt door beperkte financiële en personele middelen de werkelijke prioriteit meer bij interne Vlaamse problemen te liggen. Nederland stelt ook voortdurend haar strategie bij en zou hierover meer feedback willen ontvangen van Vlaanderen. Zo werkt een Vlaamse in één van de Nederlandse delegaties, wat als een verrijking wordt ervaren. Nederland zou ook graag uitwisselingsprogramma's voor personeel op willen zetten met Vlaanderen.

Verbazingwekkend in Nederlandse optiek is dat de wateradministraties van de drie Belgische gewesten een tiental jaren geleden nauwelijks weet hadden van elkaars reilen en zeilen. Ten tijde van de onderhandelingen tussen Nederland en België over de Waterverdragen is er op initiatief van Vlaanderen en Nederland een informeel werkoverleg gestart op het niveau van het gehele Schelde-stroomgebied. Dit overleg is een succes gebleken: administraties uit Frankrijk, Wallonië, Brussel, Vlaanderen en Nederland namen deel en wisselden informatie uit. Hoogtepunt was een tweedaagse workshop, georganiseerd door het Waals Gewest. Na afloop van die workshop zei een Vlaming dat de workshop zijn ogen had geopend. Sedert jaren waren er weer informele werkcontacten gelegd tussen Walen en Vlamingen (!) Gelukkig zal er door de werkzaamheden in ICBS-kader veel ten goede veranderen.

In dezelfde periode waren er al intensieve informele contacten tussen Vlaamse en Nederlandse administraties totstandgekomen. Zo heeft Rijkswaterstaat directie Zeeland goede ervaringen met de Administratie Waterwegen en Zeewezen, de Vlaamse Milieumaatschappij en het Instituut voor Natuurbehoud. Later is daar de Dienst Natuur van AMINAL bijgekomen. Op het gebied van wetenschappelijk onderzoek in het Schelde-estuarium werken het Instituut voor Natuurbehoud en het Centrum voor Mariene en Estuariene Oecologie nauw met elkaar samen. De samenwerking met het Rijksinstituut voor Kust en Zee staat momenteel op een laag pitje. Die waakvlam zou in de nabije toekomst weer eens aangewakkerd kunnen worden. Rijkswaterstaat directie Zeeland wil graag zijn netwerk met Vlaamse instanties uitbreiden. Zo zouden er contacten kunnen worden gelegd met bijvoorbeeld de Afdeling Water van AMINAL.

SCHIPPEREN OP DE SCHELDE

Of het nu gaat om cultuurverschillen of overeenkomsten, zowel Vlamingen als Nederlanders zijn vertrouwd met water: drinkwater uit de kraan, soms van boven via de douche of als regen en om lekker in te pootjebaden of te zwemmen. Water is ook verdraaid belangrijk als transportmedium: zonder ijzer(erts) en steenkolen geen auto of fiets, oftewel, veel primaire grondstoffen komen over water per schip. Vooral de Schelde is een, zo niet dé economische slagader van Vlaanderen. In Nederland is de Schelde 'slechts' een van de vele slagaders. Bovendien liggen de grootste Nederlandse havens niet aan de Westerschelde. In de Westerschelde liggen bijzondere habitats. Deze ontbreken in de toegangswegen naar de havens van Amsterdam en Rotterdam. Een reden temeer waarom in Nederland de nadruk voor de Westerschelde meer ligt op 'ecologie' dan op 'economie'.

Toch doet zich een onverwacht en opmerkelijk fenomeen in Vlaanderen voor. Men zou geneigd zijn te denken dat, waar de Schelde

van primordiaal belang is voor de welvaart van (zelfs) heel België, het aantal overheidsdienaren in de economische hoek hoog zou zijn. Niets schijnt minder waar te zijn, want een zeer recente Vlaamse publicatie⁶ geeft aan dat bij de (Vlaamse) Administraties van Milieu en Landinrichting niet minder dan 2.160 ambtenaren werken, terwijl bij de Administratie Economie 'slechts' 166 medewerkers zijn 'ontdekt'.

Vanuit de functie scheepvaart is water slechts 'spul om in te varen'. Immers, voor een schipper hoeft het vaarwater niet schoon te zijn en ook de mate van troebelheid is absoluut onbelangrijk. Als de vaargeul maar diep genoeg is, anders raakt een schip aan de grond of erger nog, is het water onbevaarbaar.

De vraag of het water zout of zoet is, is al van meer belang. Vanuit de (zee-)scheepvaart is dit nauwelijks een vraag: hoe zou-ter hoe beter. Volgens de aloude wet van Archimedes ondervindt een ondergedompeld lichaam (in dit geval een schip) in zout water meer opwaartse kracht dan in zoet water. Een schip zinkt in zoet water dieper weg en kan dus minder zwaar geladen worden. In zout water kan eenzelfde schip meer goederen herbergen, waardoor het transport efficiënter verloopt en het milieu meer wordt ontzien. Immers: er zijn minder schepen nodig voor hetzelfde aantal tonnen. Het vervoer van een iets zwaarder geladen schip kost bovendien nauwelijks meer brandstof. Een hoger zoutgehalte is daarmee beter voor mens en milieu!

INFORMATIE HUISHOUDING OMTRENT DE SCHELDE

Nederlanders wekken vaak de suggestie de zaken goed geregeld te hebben en zijn heilig overtuigd van de kracht van hun systemen en methodes. 'Alles is in ieder geval beter geregeld dan bij de zuiderburen' kenschetst een algeheel Nederlands gevoel. Wrang is dan ook de constatering dat de Vlaamse Milieumaatschappij een zeer fraai ingerichte website aanbiedt op internet. Gelukkig liggen de zaken niet zo zwart wit als de vooroordelen ons willen doen geloven. In het Europese project REMSSBOT (Regional Environmental Management Support System Based on Telematics) is er gezamenlijk met Vlaamse collega's gewerkt aan een innovatieve manier van informatie-uitwisseling binnen verschillende Europese regio's. De Schelderegio is een van de geselecteerde regio's. Voornaamste doel is beschikbare informatie aan beide zijden van de grens eenvoudig toegankelijk te maken. In de filosofie van REMSSBOT kan een gebruiker vanachter zijn PC gewenste informatie rechteerks 'ophalen' van een infor-

⁶ Antwerpse Gemeenschap voor de haven (AGHA). "Beleidsnota", oktober 1998, Antwerpen, pagina 15.

matiesysteem elders, ongeacht de fysieke afstand tussen gebruiker en informatie.

Voor een Nederlander kan het interessant zijn te weten wat er enkele kilometers stroomopwaarts wordt gemeten, terwijl het voor een Vlaming nuttig kan zijn zich op de hoogte te stellen van wat er zich in het mondingsgebied afspeelt.

Binnen REMSSBOT hebben Vlamingen en Nederlanders veel van elkaar geleerd, zowel over inhoudelijke zaken als over het met elkaar omgaan. Zo steekt de Nederlandse vergadermentaliteit (werken van 9 tot 5 en in de lunchpauze een bekertje melk met wat kaal belegde broodjes) schril af tegen de informelere, Bourgondische leefwijze van de Vlaming. Het begrip opbrengen voor elkaars cultuur en de sterke aspecten van elkaar gezamenlijk benutten kan een grote meerwaarde opleveren. REMSSBOT is in die meerwaarde geslaagd. REMSSBOT staat volop in de belangstelling en Vlaanderen gaat REMSSBOT hanteren voor het Milieu- en Natuurrapport van Vlaanderen.

TENSLOTTE: VLAMINGEN EN NEDERLANDERS ZIJN ELKAARS SPIEGELBEELD

Zonder dat Vlamingen en Nederlanders het in de gaten hebben zijn er meer overeenkomsten dan men op het eerste gezicht zou denken. Verschillende schrijvers, politici en journalisten breken zich al jarenlang het hoofd over cultuurverschillen. Ze negeren echter de bijzonderheden die worden gedeeld. Zong Jacques Brel niet over schoonheid en verderf in het vlakke land dat zowel Vlaanderen als Nederland rijk is? En zouden elkaars kwaliteiten niet beter gecombineerd kunnen worden in een gezamenlijke strategie op vele fronten? Wij zijn ervan overtuigd dat het een noodzaak en een voorrecht is om in het groter wordende Europa gezamenlijk maar bescheiden één stem te verheffen. Het tijdperk van de Belgenmoppen kan daarmee definitief worden afgesloten. Nederlanders lijken meer op Vlamingen dan zij (willen) beseffen en omgekeerd. We zijn eigenlijk elkaars spiegelbeeld. Geleidelijk aan vervagen de grenzen en ligt

het Schelde-estuarium steeds minder in twee afzonderlijke landen. De monding van het estuarium van de Schelde ligt volgens sommige Vlamingen nu al niet meer grotendeels in Nederland. Zo pleit een schepen van (de haven van) Antwerpen in de Gazet van Antwerpen (3 oktober 1998) indirect voor het samenvoegen van Nederland en Vlaanderen: 'De Nederlanders moeten definitief afstappen van de houding die sinds de Val van Antwerpen in 1585 wordt gebezigd, alsof de monding van de rivier van hen is'. Andersom geldt ook volgens sommige Nederlanders dat de toekomst van het zeldzame zoet water getijdengebied op Vlaamse bodem geen zaak van Vlaanderen alleen is. Het water stoort zich immers niet aan de door de mens getekende grenslijnen!

*L. L.P.A. SANTBERGEN,
H. PRINS en
H. NIESING
Rijkswaterstaat - Directie Zeeland
Postbus 5014
NL-4330 KA Middelburg*